

LAURII SUCCESULUI DE PUBLIC

LAURII DOMNULUI SCHUTZ de Jean-Noel Fenwick. Traducerea: Paola Bentz ● **TEATRUL „NOTTARA“** ● Data reprezentației: 16 noiembrie 1996 ● Regia, versiunea scenică și ilustrația muzicală: Mircea Cornișteanu ● Decorul: Mihai Mădescu ● Costumele: Luana Drăgoescu ● Distribuția: Cerasela Iosifescu (Marie Curie), Rareș Stoica (Pierre Curie), Viorel Comănici (Rodolphe Schutz), Valeriu Preda (Gustave Bémont), Ruxandra Sireteanu (Georgette), Teodor Danetti, Petrică Popa (Rectorul De Clausat).

O piesă de teatru, mai ales o comedie, despre o celebritate a lumii științifice poate fi un promițător punct de plecare pentru un succes de public. Mai întâi, fiindcă noi, anonimii, adorăm să tragem cu ochiul prin budoare, să aflăm detaliile, reale sau doar verosimile, din viața privată a marilor personalități (genul: iată că și Eistein traversa greșit strada, iată că și pe Galilei îl dureau dinții, iată că și pe Copernic îl furau negustorii la socoteli etc.). Apoi, pentru că legenda vrea (sau vrem noi, cei legați de mărunta proză a vieții) ca savanții să fie cu capul

în nori, campioni ai neatenției față de tot ce e pământean, deci eroi perfecți de anecdotă. Dacă mai adăugăm și „rezonul” educativ al unui astfel de subiect, nu e de mirare că direcția unui cunoscut teatru particular parizian, „Mathurin”, a comandat unui autor cu succese în genul café-théâtre, Jean-Noël Fenwick, o piesă despre cuplul Curie. Montată de Gérard Caillaud în stagiunea 1989-1990, cu Beata Nilska, Emmanuel Patron, Jean Dell, Claudine Collas, Claude d'Yd și regizorul însuși în distribuție, **Laurii domnului Schutz** și-a adjudecat în același an mai multe premii, printre care patru „Molière”, și a bătut un record de longevitate scenică, jucându-se ani la rând, seară de seară, depășind cu mult mia de reprezentații.

Sensibil la șansa succesului de public, Teatrul „Nottara” ne propune în premieră românească textul lui Fenwick, în traducerea semnată de Paola Bentz și în montarea lui Mircea Cornișteanu. Un spectacol simplu (și folosim cuvântul în sensul cel bun), bine articulat, ce se bizuie pe oferta precisă a textului și nu pe opulente fantezii regizorale. Verva slăbește uneori, e drept, ritmul se mai „lasă în scări”, dar, paradoxal (sau previzibil!), plictiseala își flutură

amenințarea tocmai în momentele în care jocul actoricesc este mai abundent, mai insistent comic (Viorel Comănici, Valeriu Preda). Este o amenințare care, din fericire, rămâne în acest stadiu, al avertismentului, fără a trece efectiv în fapt. Savuroase ni s-au părut evoluția Ruxandrei Sireteanu și cea a lui Petrică Popa, care joacă „serios”, cu aparentă ignorare a substanței comice a partiturilor, ceea ce ne permite să ne amuzăm după pofta inimii și după mintea noastră, fără a ni se face semn cu cotul când „e de răs”. Portretul scenic al Mariei Curie, încredințat Ceraselii Iosifescu, are toate ingredientele necesare, dar amestecul lor nu este totdeauna suficient de omogen. În cazul partenerului ei, Rareș Stoica, situația se prezintă invers: totul e la locul lui, doar nuanțele sunt cam palide.

Pe aceeași linie a simplității, a privirii limpezi ce descifrează corect textul lăsându-i spațiu de acțiune, se plasează decorurile lui Mihai Mădescu și costumele Luanei Drăgoescu. Hazul lor (care există), contribuția lor (care e reală) constă în meritul de a pune și nu de a se pune în valoare.

CRISTINA DUMITRESCU

MULTICULTURALISM ÎN CENTRUL CIVIC

DOUĂ NUNȚI ȘI... UN DIVORȚ de Șalom Alehem ● **TEATRUL EVREIESC DE STAT DIN BUCUREȘTI** ● Data reprezentației: 25 septembrie 1996 ● Regia și decorurile: Dinu Manolache ● Costumele: Mihaela Ularu ● Conducerea muzicală: Andrei Mădescu ● Interpretează: Dan Tufaru, Marian Stan, Eugenia Balaure, Nicolae Călugărița, Gabriela Codrea, Cristina Dogaru, Elena Nițu, Iulia Gavril, Boris Petroff, Nușa Stoleru-Pongratz, Lucia Maier.

Așa cum păzește, singuratică, organizările de șantier părăsite,ocioabele cu geamuri sparte și totuși locuite, blocurile oarbe și macaralele înțepenite, clădirea Teatrului Evreiesc de Stat – situată în centrul devenit mahala – pare reprezentarea însăși a destinului

evreilor din România. Martori implicați, persecutați de unii, admirați de alții, acuzați că vor să devină stăpâni într-o lume care îi percepe ca străini, atribuindu-le, dincolo de fireștile păcate omenești, intenții diabolice, cu atât mai periculoase cu cât nu pot fi dovedite, evreii au reprezentat o problemă în istoria politică a României. Comparată cu cele de dinaintea celui de al doilea război mondial, cifra evreilor trăitori acum în România reprezintă un procent minuscul. Comunitatea totuși n-a dispărut: evreii din România își spun rugăciunile, își îngrijesc bătrânii (mulți), își educă puținii copii. Toți evreii din România vorbesc, citesc și scriu în limba română și amatorii de teatru au unde să-și satisfacă pasiunea sau curiozitatea. Dat fiind că nu mai există un public specific, pe care acest teatru să-l exprime, o trupă cu

actori cunoscători ai limbii în care joacă, mai are vreun rost această instituție? Ca spectator al ultimelor sale premiere, răspunsul meu este da. Directorul, Harry Eliad, probabil după o analiză lucidă a situației trupei, precum și a tendințelor din viața teatrală a țării, și-a găsit un culoar propriu, cu perspective generoase de a se integra în dialogul cultural al epocii moderne. Teatrul Evreiesc de Stat și-a ales, ca direcție majoră a demersului său artistic, descifrarea scenică a operelor specific evreiești. Se introduc astfel în circuit – cu un spor de înțelegere – elementele unei culturi cu care românii au conviețuit fără s-o cunoască. O cunosc acum, când purtătorii ei autentici au plecat, pe cele două căi identificate de răposatul conducător al comunității: cimitirul Giurgiului sau aeroportul Otopeni.

PREMIERĂ DE TARA

